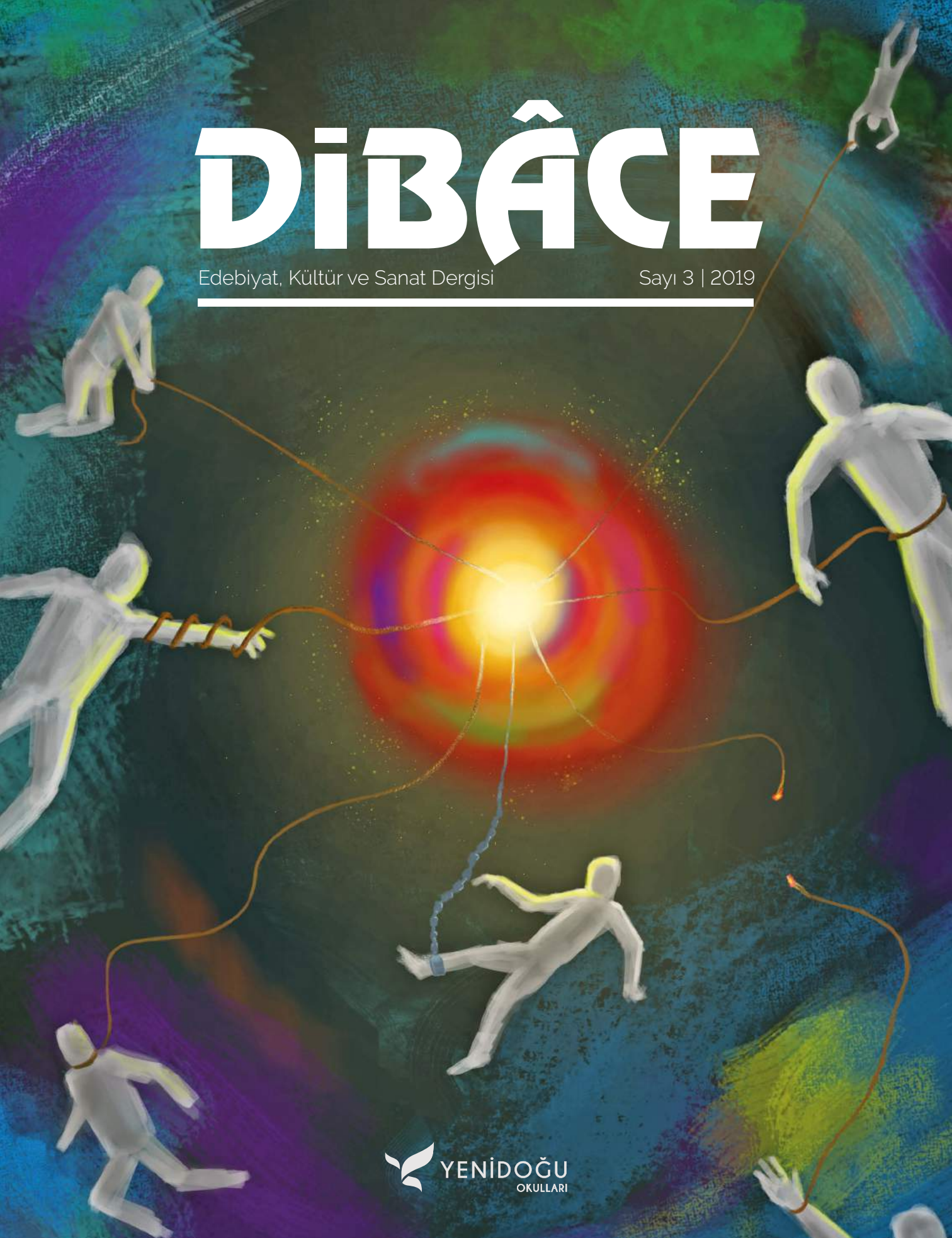

DİBÂCE

Edebiyat, Kültür ve Sanat Dergisi

Sayı 3 | 2019

KÜNYE

DİBÂCE

Yenidođu Okulları Öğrenci Dergisi

Sayı 3

Edebiyat, kültür, sanat dergisi

Yayın Yönetmeni: Muhammed Bera Başpınar

Editör: Yusuf Ameen Ghelem

Yayın Kurulu:

Muhammed Bera Başpınar
Yusuf Ameen Ghelem
Emir Taha Özer
Burak Akgümüş
Enise Ahsen Karadağ

Yayın Danışmanı:

Mehmet Yüzücü
Nefise Kübra Okan
Öznur Çilek

Kapak Tasarım: Bedirhan Çağrı Çolak

Görsel Tasarım: Hakan Gövyaprak

Adres

Örnek Mah. Cahar Dudayev Cad. Ferah Feza Sok. No:9, Ataşehir / İst.

Tel: (0216) 474 10 75

e-mail

dibace@yenidoguokullari.com

yenidoguokullari.com

Dibace'nin Önsözü

Bu yıl üçüncü sayımızla karşınızdayız. Tam da kulaklarımız Bucak ismine alışırken yeni bir isim değişikliğiyle adımız Dibace oldu. İlk sayımızda bir maruzatımız vardı, ikinci sayıda bu sorumlunun hudutlarını çizdik; nereye, nerden ve niçin seslendiğimizi cevaplamaya çalıştık. Tüm bu temellerden sonra başlangıç anlamına gelen dibaceyi isimleştirdik.

Dibace 'de bu yıl üst başlık olarak "değişim" kavramını irdelemeye çalıştık. "değişim" kavramı üzerinde iz sürerken fark ettik ki cümlelerimiz bizi sürekli 'hafızamızla' karşı karşıya getiriyor. Çünkü hafıza seçiciydi çünkü neyi hatırladığımız ya da unuttuğumuz kim olduğumuzu belirliyordu.

Değişimin ve hatta dönüşümün bizatihi sebebi ve sonucu olmak "BİZLERLE" alakalıydı. Aynayı kendi gözlerimize diktik bu yüzden ilkin. Bakmanın ötesinde görebilmek adına.

Sonra sorularımız oldu, cevap ararken fark ettik ki bazen doğru bir soru işaretine sahip olmak alınabilecek cevaplar kadar önemli ve değerliymiş. Şimdi cevabı üzerinde izini sürdüğümüz sorularımız var.

Pakdil 'in şu sözleri yolumuza adım oldu. "**Her yazı bir temel kazı, yaklaşmak için varoluşun giz alanlarına.**" Yazılarımız oluştu bir bir... Sonra yazılanları kazdık derince bu sebeple.

Bir adım atmak önemliydi. Yolculuğu başlatan ilk adımdı çünkü. "**Senin adım atman, yeni insanların ayağa kalkması ve yürüyüşe başlaması demektir!**" Hafızalarımıza yer eden bir sestir Arthur Rimbaud. Kulak verdik ona da.

Bu yol ve yolculuk hepimize ait. Adımlarımızın yolculuğumuzu anlamlı kılmasını diliyoruz çünkü koca bir gürültü içinde önümüze konan bu hayata biraz dur diyip "**DEĞİŞTİRMEK**" istediklerimiz var bizim de...

EDEBİYAT DERGİLERİNE GENEL BİR BAKIŞ

Son zamanlarda dergi çıkartmanın maliyeti iyice arttı fakat dergilerin kapanışı yahut düşüşü bu zamlarla doğru orantılı bir tepki vermedi. Edebiyatımızın bazı değerli dergileri hızlarını kısa süreliğine iki yahut üç aylık vakte uzatmış olsalar da bunun düzeleceğini umuyorum. Bu yazının merkezinde merkez edebiyat dergileri ve potansiyel merkez edebiyat dergilerini bulundurmaya çalışacağım.

İTİBAR

İtibar dergisinin son sayılarına bakınca kötü bir durum söz konusu. Şiirler genel olarak İbrahim

Tenekeci'nin kurduğu şiir eksenini etrafında dönüyor. Mısralar hep farklı şiirleri anımsatıyor hatta bazen direkt olarak alınmış oluyor. Bu bir tesadüf olamaz. Ya bir art niyet söz konusu ya da şiiri ciddiye almayan bir tayfa. Hal hatır kırmamak için olsa gerek kuru bir kalabalık da söz konusu.

Bu iddialı sözlerimi teknik olarak da açıklayacağım elbette. Edip Cansever'in Şiiri Şiir ile Ölçmek diye bir başlığı vardı. İtibardaki şiirleri de diğer dergilerdeki yahut üstad diyebileceğimiz şairlerin kitap aralarındaki mısralarla açıklamak en doğru ve berrak açıklamanın yolu olur sanırım.

Abdulhalik Haker İtibar'da sürekli olarak gördüğümüz bir şair. Şimdi İtibar'ın 82. Sayısındaki "Ana" şiirinden alıntı yapalım:

*"Duanla doğar çocuk, duanla ölür ana!
Eski mümin geceler bunu söylerdi bana"*

Böyle giriş yapmış şiirine. Sıkı bir okuyucu olmasam muhtemelen çok iyi bir şair olduğuna direkt ikna olabilirdim Haker'in. Fakat bu giriş Mehmet Aycı'nın Fayrap 2018 Aralık sayısındaki "Töre" şiirine biçim ve içerik olarak çok benzer. Bakalım Mehmet Aycı Töre şiirinde okuyucuya neler söylemiş:

*"adınla cönklerde koçaklama koşma
Adınla ağarıyor gün, büyüyor başak!"*

İçerik olarak baktığımızda Haker İslamcı bir karakter sergiliyorken Aycı bunu Türklüğü ile ifade etmiş.

İtibar Dergisindeki şiirler biçim olarak çok fazla etki altında olmakla beraber getirdiği yeniliklerle şiire okuma zorluğu getiriyor. Yine aynı sayıda Harun Yakarer'in kaba bir başlık(gard) fakat güzel bir içeriğe sahip olan şiiri biçim olarak okumayı zorlaştırıyor. Bakalım nasıl demiş:

"Gönül koydum, gönlümü almadın, o Allah'ın evi, sen müslümansın"

Güzel bir giriş fakat daha düzenli olabilirdi. Mesela şöyle:

*Gönül koydum, gönlümü almadın
O Allah'ın evi, sen Müslümansın*

T.S Eliot "Hiçbir vezin serbest değildir" der. Şiir ağır bir dil işçiliği bekliyor şairinden. Bunun zahmetine girmeyi göze alanlar yarına kalacak olanlardır, nasipse.

KANON 2010

Yeni çıkan bu dergiyi yakından takip etme fırsatım olmadı. Editör olarak birçok isim yazıyor Twitter sayfalarında ama sanırım bu

reklam amaçlı. Yani gerçekte tek bir editörleri var o da Kaan Eminoğlu.

Kanon 2010'u potansiyel merkez dergi kategorisinde görmemin sebebi hızlı akan damarlara sahip bir dergi olması. Birçok gence kapı açıyorlar. Yazacak yazar olmadığından mı yoksa işlerinde ciddiler mi bu niyet okuma olur. Mahremlerine girmeden başarılar diliyorum.

BUDAK DERGİ

Orhan Özekinci ve Raşit Ulaş gibi şairlerin başında bulunduğu edebiyatın nabzını yoklayarak yazı yayımlamaktansa edebiyatın nabzına yön verecek yazı, şiirleri bulabileceğimiz henüz ikinci sayısında olan potansiyel bir merkez dergi. Fakat gençlere yer vermek şiir yahut yazılarını paylaşmak anlamına gelmiyor her zaman. Bazen şiirini yahut yazısını yayımlamayıp ne düşündüğünü dürüstçe söylemek de genç yazara edebiyat dünyasında bir yer tanımanın ayrıcalığıdır zannımca. Budak Dergi yayın kurulu yeni olmakla birlikte zamanla bu düzeni oturtacak bir üst kadroya sahip. Dergi'nin ikinci sayısı Melike Kılıç, Raşit Ulaş ve Bahadır Dadak'ın şiirleriyle başlamış. Dergiler genel olarak poetikalarına uygun şiirleri ön sayfalarında bulundurlar. Çünkü şiir bir nevi protesto yahut manifesto olur. Budak Dergi poetikasına ters bir şekilde Melike Kılıç'la başlamış. Melike Kılıç'ın şiiri yer yer kendi sesini hissettirse de İkinci Yeni şiirinin oltasına takılan bir balık gibi bulanık suda yüzüyor. Raşit ağabey ise son şiirlerinde hep göndermeli mısralarla şiirini tamamlıyor. "Varım seninle yok yere ağlamaya" mısraı İsmet Özel'in "Var mısın yok yere ağlamaya" mısraına tam olarak bir cevaptır. Yani şiiri bir cevapla başlar. Ve son mısraında "yoruldu kalbimiz" der. Şiirin dili de sonlara doğru yorulmuştur.

Gelelim düz yazılarına. İki düz yazı hakkında mülhaza edelim. Birincisi sevgili Enis Özel'in

“Şairin Kendisi” yazısı ikincisi ise Halil İbrahimgül’ün Neoepik-Garip akımlarına dair yazısı.

Enis Özel yazısında şiirin çok çeşitli yerlerine temas etmiş. İddialı başlıklara sahip. Şiirin günlük verileri aşip geleneksel değerlerle bağlarına inen oradan modern şiire kadar uzanan bir süreci anlatmış. Şairin iddiası kuvvetlidir. A4’ e çizik atarken dahi. Enis Özel yazısını genel itibariyle bu hat üstüne kurmuş. “Biri şiir yazmalı mı? Sorusu birisi yemek yapmalı mı sorusuyla eş değerdir demiş. Mütevazı bir değişiklik yaparak bu denklige kısmen katıldığımı söyleyeyim. Çünkü bence bu soru akşam eve dönen bir babanın yemekte ne var hanım demesiyle de eş değerdir. Vb.

Gelelim Halil İbrahim’in Garip-Neoepik yazısına.

Halil İbrahim belli ki bugüne kadar şiirde akranı olan akımlardan daha uzun bir sıçramayı gösteren en büyük iki akımı karşılaştırmak Garip’i biraz yererek Neoepik’i daha doğal bulduğunu kanıtlamaya çalışmış. Yazıda katıldığım iki kısım oldu o da akımların poetikalarını açıklaması. Evet doğrusunu yazmış, Garip ne kadar didaktikse Fayrap şiirleri de o kadar didaktik. Bakın yazının eksenini Garip-Neoepik’ten Garip ve Fayrap şiirine döndürdüm. Büyük bir yanlış anlaşılma var ki Neoepik şiir denince akla direkt olarak fayrapta usta şairlerin elinden çıkan şiirler geliyor. Bu büyük yanlış anlaşılmaya bir aydınlık getirmek günümüz şiirine daha sıkı yaklaşmak için önemli bence. Neoepik şiir etimolojik olarak Yeni Destansı şiiridir. Bugün İsmet Özel şiirine baktığımızda gayet epik bir şiir olduğunu görebiliriz. Gayet neoepik bir şiir olduğunu da kavramlara daha iyi yaslanırsak anlayabiliriz bence.

Ezra Pound, Mehmed Akif, Emin Yurdakul şu an için aklıma gelen Neoepik şairlerdir mesela. Ve sevgili Halil İbrahim yazısında Garip’in

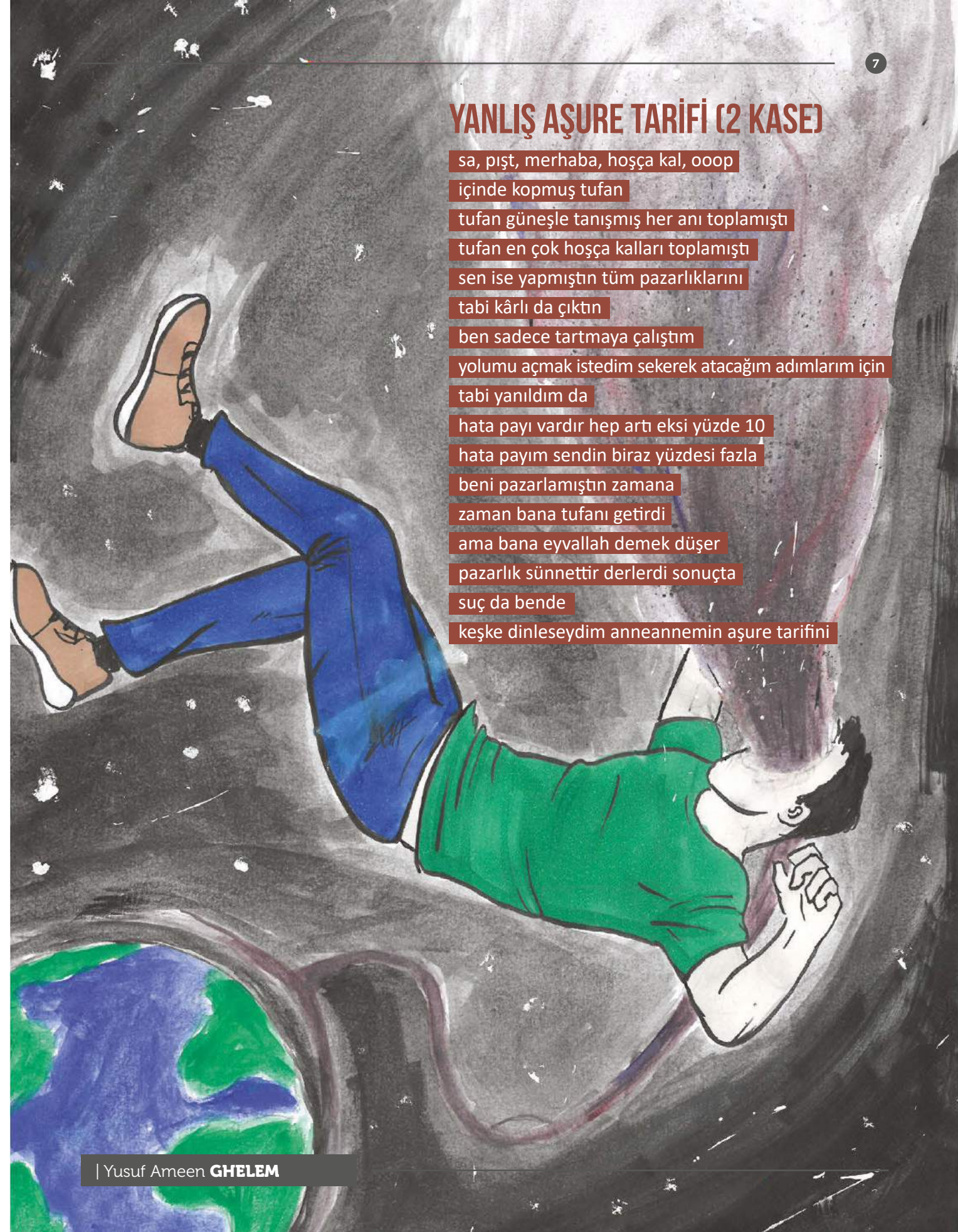
tamamlayamadığını Neoepik’in tamamladığını söylemiş. Bunca yazdıklarımdan da anlaşıldığı üzere ben bunun tam tersinin daha doğru olduğunu düşünüyorum. Garip ortada bir şey yok iken çıktı. Cemal Süreya Türkçe Bilenin İşi Rast Gider kitabında Orhan Veli’nin şiirine ısınmadığını fakat Orhan Veli’nin Türk şiirindeki kavgasını kazandığını söylemiştir. Garip akımı katmak istediği her yeniliği her karşıtlığını soktu zaten şiirine fakat burada onu Neoepik şiirle kıyaslamak biraz kasıtlılık olmuş, kavram kargaşasından. Sözü kısası Garip Şiirinin Fayrap şiirleriyle kıyaslandırılmasını hedef belleyen bir yazı yazılmış.

Yukarıda bahsettiğim gibi bazen genç kalemlere yer vermeyip yön vermek de onu şiire dahil etmenin farklı bir formülüdür. Budak Dergisinde çıkan bir şiire değinmek istiyorum. Osman Bulut diye bir gencin Sultan Mahmud Öldü başlıklı şiiri. Okurken utandığımı söylemeliyim. Şiirde İslamcı bir şairin ironisinin ne kadar geniş sınırlara kadar uzandığı Zafer Acar tarafından kanıtlandı ancak gençler yeni denemelere girişirken utanılası bir ironi diliyle bir şeyler karalamış. Bakalım neler yazmış:

Sultan Mahmud naber/Nasıl gidiyor padişahlık işleri/Ben gribim bu sıra/Senin de akıyor mu burnun sultan Mahmut/ sen tırnaklarını nerde kesiyorsun mesela/Veya tuvaletteyken aklına geliyor mu hiç/ bu hafta ne yapsak macaristana Ve son kısımlarda sultan Mahmud’u dövüyordu. Ne kadar ahmakça. Etik değil bir kere. Türk şiirinin mezarlığı geniştir. Bu genç arkadaş kötü taklitlerle kendisine oradan bir tabut beğenebilir. Yahut hiç doğmadığı için tabuta girmesine de gerek kalmaz belki. Bu tarz örneklere çok kızıyorum fakat dikkate de alıyorum. Büyük isimleri okuyup ardından günümüz şiirine dönen gençlerin bu tarz örnekleri okuması lazım ki kül yutmasın.

YANLIŞ AŞURE TARİFİ (2 KASE)

sa, pişt, merhaba, hoşça kal, ooop
içinde kopmuş tufan
tufan güneşle tanışmış her anı toplamıştı
tufan en çok hoşça kolları toplamıştı
sen ise yapmıştın tüm pazarlıklarını
tabi kârlı da çıktın
ben sadece tartmaya çalıştım
yolumu açmak istedim sekerek atacağım adımlarım için
tabi yanıldım da
hata payı vardır hep artı eksi yüzde 10
hata payım sendin biraz yüzdesi fazla
beni pazarlamıştın zamana
zaman bana tufanı getirdi
ama bana eyvallah demek düşer
pazarlık sünnettir derlerdi sonuçta
suç da bende
keşke dinleseydim anneannemin aşure tarifini

RÖNESANS VE İSA'NIN SON AKŞAM YEMEĞİ TABLOSU

Rönesans Dönemi

Rönesans 15 ve 16. YY'da Avrupa'da bilimsel, düşünsel ve sanat alanlarında meydana gelen değişimler, yeniliklerdir. Avrupa'nın kendisini yeniden bulma girişimidir. İnsana inanç, onun varlığını ve özgürlüğünü savunma, kalıplaşmış düşünce ve kavramların kabuğunu kırma Rönesans edebiyatında ve sanatında başat yönelimlerdir.

Avrupa'nın hacli seferleriyle, Doğu'dan getirdiği matbaanın kullanılması kitap basılmasını ve okuma oranını ciddi şekilde artırmıştı. Bu sayede gençler okuyor, düşünce üretebiliyorlardı. Bu durum kilisenin doğrularını ve kurallarını sorgulamanın da önünü açmıştı. Kutsal kitaplar ve kilisenin söylemleri arasındaki farklılık fark edilince kilisenin itibarı öncelikle burjuva

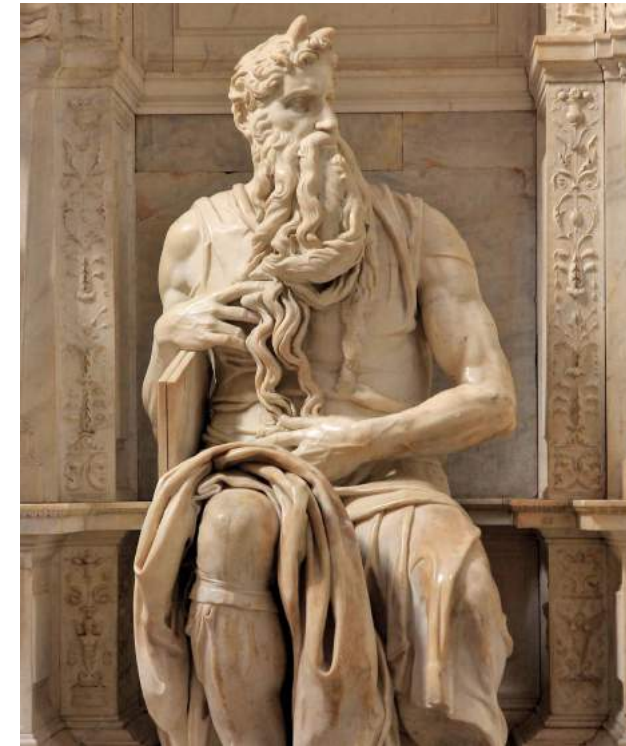
sınıfında azalmaya başladı. Coğrafi keşifler ve pusulanın icadı ile giderek zenginleşen Avrupa'da burjuva sınıfının içinde önemli bir grup olan "mesen sınıfı" elde ettiği zenginlikleri sanata ve edebiyata yönelik kullandı ve kendi sanatçıları yetiştirmeye başladı. Bu sanatçılar içinde en önemlileri Leonardo Da Vinci, Michelangelo, Rafael gibi isimlerdir.

Aynı tarihlerde İslam dünyasına bakıldığında, Müslümanlar Orta çağ yaşamadıkları için Rönesans gibi bir yeniden doğuş oluşumuna da ihtiyaç duyulmamıştır. Orta çağ'da kilisenin yasakladığı pozitif bilimler Osmanlı medreselerinde okutulmuş, devrin en önemli düşünürleri, ilim adamları yetiştirilmiştir. Bu yüzden Rönesans döneminde Avrupalı aydınlar Doğu'nun eserlerini de çevirmeye-anlamaya gayret etmişlerdir.

Rönesans, esas hareketliliğini Floransa'da yaşar. Buradan Avrupa'ya yayılır. Avrupa'nın en güzel sanat eserleri bu dönemde verilir.

Bir Rönesans Eseri Olarak; İsa'nın Son Akşam Yemeği Tablosu:

-Değerlendirmemiz bir tabloya yani tasvire yöneliktir. Tasvirlerin gerçek olmadığı düşünüldüğünden, kutsal kişilere tablolarla ya da heykellerde hazret sıfatı ile anılmaz. Bu sebeple burada değerlendirmemiz boyunca Hz. İsa'dan İsa şeklinde söz edilmesi bilinçli bir tercihtir.

Tabloyu Dibâce'de incelemiş olmamızın sebebi Avrupa'da Rönesans ile delinen tasvir yasağı ve sanatta taklit-temsil kavramlarını anlamlandırmaktır. Bu oturumda bahisleri geçen ve tablo ve Michelangelo'nun Musa heykeli sanatta taklit kavramına, İslam sanatlarındaki tenevvü yani çeşitlendirme ise temsil kavramına karşılık gelir.

Milano'da bulunan, Leonardo da Vinci'nin

yaptığı bu tabloda Hz. İsa on iki havarisiyle birlikte yemek yemektedir. Yemek masasındaki havarilerine "içinizden biri bana ihanet edecek" der. Hz. İsa'nın havarileri buna şaşırıp tepki gösterirler. Tablodaki kişilerin simalarına dikkatle bakıldığında her birinin farklı tepkiler verdiği görülür. Bununla birlikte en dikkat çekici unsur İsa'nın elleridir. İsa bir eliyle ekmeğe diğer eliyle şaraba uzanır. Ekmek ve şarabı kendi bedenine ve kanına benzetir.

Tabloda İsa'nın bize göre solundaki kişilerden biri Judas'tır ve ona ihanet edecektir. Burada İsa'nın şaraba uzanan eli aynı zamanda ona ihanet eden havarisi Judas'a da uzanır. Judas'ın İsa ile aynı kaseye uzandığı görülür. Judas diğer elinde İsa'ya ihanet etmek için aldığı gümüş torbasını tutmaktadır. Bu şekilde Judas'ın hain olduğunun tespit edildiği söyleniyor.

Leonardo bu tablo ile bize tarihte yaşanmış bazı sahneleri hatırlatıyor. Dolayısıyla bunu yaparken de gerçekliği, insan tasvirlerini, yüz ifadelerini kullanıyor. Perspektife yer veriyor ve resimdeki önemli öğeleri bu perspektife göre konumlandırıyor. İslam sanatlarına bakıldığında perspektife, gerçekliği artırdığı sebebiyle yer verilmiyor. İnsan suretleri yalnızca minyatürlerde görülüyor. Minyatürlerde ise gerçekçi yüz ifadelerine rastlanmıyor. Sabit bir ifade ya da tasvirlerde ifadesizlik minyatür sanatında göze çarpıyor.

Özetle tasvir, insanın yaratma güdüsünü tetiklediği için Rönesans'a kadar Antik Yunan hariç diğer toplumlarda ve semavî dinlerde reddediliyor. Michelangelo'nun Musa heykelini yaptıktan sonra "Öyleyse kalk ey Musa" nidası, tasvirin ve gerçeğin taklidinin insan ruhundaki etkisini göstermesi bakımından önemlidir. Bu sebeplerle taklit, İslam sanatında çok uzun zaman reddedilmiş, bunun yerine Müslüman sanatçı temsili, derinleştirmeyi ve çeşitlendirmeyi getirmiştir.

İMTİ-HÂN-IMIZ

İnsan, aitlik duygusuyla yoğrulmuş bir varlıktır. Bu sebeple kendisine mesken edinebileceği bir mekân arayışından hiç vazgeçemez. Sığınmanın verdiği o hisse muhtaçtır insan. Göçebe hayat da bu nedenle tarihin sayfalarına gömülüp kalmıştır. Yer yurt edinmek, fetihler yapmak, han-kervansaray inşa etmek mekan bellemenin maddi yönü. Bir de insanın ruhunu yerleştirebileceği manevi bir yuva bulma çabası var ki, bu çaba demir yığınıyla yapılabilecek bir apartmana benzemiyor. Bir çukur kazmakla

iki temel atmakla insan ait olmuyor, olamıyor, olmamalı da. Bizim kastettiğimiz yuva, kişinin bu dünyadaki hânından farklı olarak imti-hân-ı diyebiliriz. Sevdâyı da çileyi de sevmek belki de aitliğin temel ölçütü. Kadere inancımız var elbet, ama şu da bir gerçek ki insan yolunu kendi seçiyor. Ev alıp satmak, kirada oturmak dünyalık kolay işler. Peki ya bu arayışların içerisindeyken asıl mekanımızı bulamadan göçüp gidersek bu yolculuktan, ne olacak?

Yuva kurmak kolay, zor olan o yuvaya sahip

çıkabilmek, o aitlik duygumuza zarar vermemek der babam. Balık yakalamak zordur belki fakat o balığı elde tutmak daha zordur. Gelin bunu bizim tasvir etmeye çalıştığımız manevi hânımız için yoralım. Misal, metaforik düşünürsek insan gönlünü bir şiire kaptırmış olabilir. O şiirin, kişiyi içine sokacağı yollarda hak olana yaklaşım yaklaşmamayı seçmek imtihanın parçası oluyor. Aitlik hissi vuku bulmuşsa, orası artık kişinin dünya hayatındaki manevi yuvası olabilir. Yok, eğer varsa bir sıkıntı o şiirin çatısından hayır gelmiyor. Yama yapıyorsunuz, başka yeri patlak veriyor. Sonunda da söylenen cümle şu oluyor, “Çilesi çıkmış bu dünyanın!”.

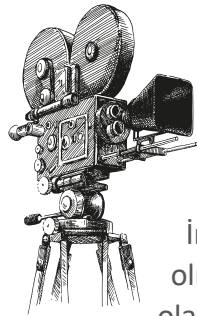

Çilesi çıkmış bir şey varsa o da insandır. Kişi çok kolay yollardan kendi cehennemini oluşturabiliyor. Kendi ellerimizle kendi çukurumuzu kazıyoruz. Beşeriz, şaşarız lafına tutunalım bu sefer de. Diyelim düştük o kör

kuyuya. Orayı gül bahçesine çevirmekle zindan etmek arasındaki seçim de bizi bir şeylere ait yapıyor işte. Bırakalım yolun sonunu artık, biz yoldan sorumluyuz. Yanlış yolu seçsek dahi bu böyle. İmtihan tam da bu seçme arzusunun, ruhumuzu suni düşüncelere ipotek etmeden yönetmeye çalışma çabası oluyor. Sevdiğimiz bir dostumuzun deyişiyle, ‘kalbimizin sahibine emanet olmak’ gerekiyor artık. Bu lafa uymadığımız için kendi çatımıza ait değiliz, bu yüzden çatımız çöküyor. Daha da kötüsü, çatının çöküşünü çaresizce izlemek oluyor. Bilmiyoruz ki bu da başka bir imtihan.

İnsanoğlunda dert çoktur. Ömür biter, dert bitmez. Belki tek sorunumuz değil ama en büyük sorunlardan biri şu: Kalbimizin sahibine neden bir türlü güvenemiyoruz? Niçin bu tevekkülsüzlük? İçinde bulunduğumuz asır, fazla ve hızlı tüketim, teknoloji, şehir hayatı, işsizlik, hastalık, fakirlik, zenginlik gibi onlarca sebep sunabiliriz, bilirsiniz severiz böyle bahaneleri. Ben diyorum ki inançlı olmamak bunların içinde başı çekiyor. Allah’a inanmanın yanında kendine de inanmak zorunda insan. Yapraklara, göğe ve sevgiye inanmalı mesela. Rasyonel-gerçekçi düşünme denen saçmalığın altına sığınarak umutsuzluğa, inançsızlığa kapılırsak nasıl ait oluruz? Ait olmadan nasıl hânımıza sahip çıkarız?

İnanmak için tek bir delil yeterli oluyor bazen. İnançlı olabilmek içinse insanlar bir ömür tüketiyor. Ve yine dönüp dolaşıp aynı yere geliyoruz, inanma duygusunu elde tutabilmek zor olan, yani imtihan, yani ait olacağımıza inanmamak. Bırakın insanlar Pollyanna desinler, zaten hep bir laflara sığınır ve aradan oradan sınışırlar. Yine ben diyorum ki -Polyanna değil, bizzat ben- kendi kendimizin imtihanı olmadan O’nun verdiği imtihana razı olalım, umudumuza ait olalım, daha iyisi bulunana dek...

ASGHAR FERHADİ'DEN BİR AYRILIK

İran yapımı olan, Oscar ve Altın Ayı olmak üzere birçok ödül kazanmış olan Bir Ayrılık filmi; Fransa'da yaşayan İranlı yönetmen Asghar Ferhadi tarafından çekilmiştir. Film, kızlarının eğitimi için ayrı fikirleri olan Nadir ve Simin çiftinin uzlaşamadıkları için ayrılması ve Nadir'in ev işleri için Razieh isimli kadını işe alması ile başlar.

Yönetmen Ferhadi; günlük yaşamdan aldığı bu konular üzerinden toplumsal sınıflaşma, İran'ın bozuk hukuk sistemi, çıkar-tercih ilişkisi, çaresizlik

gibi başlı başına birer film çıkacak konuları filme o kadar güzel yerleştirmiş ki seyrederken hepsi bize bir bütün olarak görünür. Filmdeki konuların tek tek ele alan izleyici ise her konunun altında bir dram yattığını görüyor.

Filmde görülen, normal şartlarda sorunsuz-düzenli görülebilecek, elle tutulur hiçbir sıkıntısı olmayan bir ailenin dağılması, alzaymır hastalığı, Raziyenin hayatı, kocasının psikolojik sıkıntıları apayrı dramlar ve konular olmasına rağmen bir ayrılık hikayesinin temel parçaları haline geliyorlar.

Filmin başlarında kızı Arapça dersine çalışırken ona her zaman doğruyu söylemesini öğreten Nadir'i, dindarlığını her fırsatta vurguladıkları Raziye'yi, çaresizliği filmde en belirgin yaşayan Hojrad'ı, sadece kızı için tüm bunlara katlanan Simin'i filmin sonuna kadar seyirci koltuğundan sorguluyoruz. Bu sebeple yönetmen filmin ilk sahnesindeki mahkeme anında hakim koltuğuna seyirciyi oturtur. Yargılama-sorgulama işini dış ses yoluyla seyirci yapar. Nadir ile Simini dinliyor oluşumuz zaten filmin bizden bunu bekliyor olmasıdır. Biz de seyirci olarak haklıyı bulmak için uğraşırız ama bir seçim yapamıyoruz çünkü kime hak versek anlıyoruz ki sağlam olmayan bir hukuk düzeninde adalet aramak pek de mümkün olmuyor. Aslında film bu yolla sistemi de eleştiriyor. Bunu yaparken sisteme hakaret etmeden anlaşılır ve akıllıca bir üslupla yapıyor, karşılığını da tüm dünyada görüyor.

Filmde toplumsal sınıflaşmanın üzerinde duruluyor. Raziye ve Rojdat'a alt sınıftan olduğu hissettiriliyor. Mesela eve gelen öğretmene çok iyi davranılırken Raziye'nin dışlanması açık bir örnektir. Oysa seyirci ikisinin de o evin çalışanı olduğunu bilmektedir. Daha sonra mahkeme sahnesinde Hojdat kendini alt sınıftan gördüğü için haksız olduğunu düşünüyor tam o sırada Termeh ders çalışırken Sasaniler'de toplumun ikiye ayrıldığından bahsediyor. Günümüzde Sasanilerdeki gibi bir ayrım olmasa da toplumun kendi içerisinde ve psikolojik olarak bir sınıflaşma oluşturduğu görülmektedir.

Filmi güzelleştiren ve birkaç seviye yukarı çeken şeylerden birinin de oyuncu seçimleri olduğunu söylemek mümkündür. Hepsi karakteriyle uyumlu oyuncular, özellikle Raziye karakterini canlandıran oyuncu öne çıkıyor.

Filmdeki önemli bir ayrıntı da Simin'in kızını iyi bir eğitim için yurtdışına götürmek istemesidir. Termeh gerçek hayatta Asghar Ferhadi'nin kızıdır ve eğitimi sebebiyle yurtdışında Fransa'da

yaşamaktadır. Filmin iyi bir film sıfatlandırmasını almasındaki önemli göstergelerinden biri de yönetmenin bildiği, yaşadığı bir konu üzerinde çalışıyor olmasıdır. Ustaca örülmüş bir senaryo ve kaliteli oyunculuklarla taçlanan film, vurucu bir final ile veda ediyor. Herkez Termeh'in kararını beklerken o gergin ortamda sonuç bize bırakılıyor film boyunca sorguladığımız insanlar hakkında karar vermemiz isteniyor.

Sonuç olarak film, İran'ın portresini çiziyor olması bakımından da önemlidir. Bugün dünyanın birçok bölgesinde İran'ın ilkel ve orta

çağ ülkesiymiş gibi tanınması, savaş yanlısı görülmesi gibi yanlışlar bu filmin ülkeye getirdiği ödüller ile ortadan yavaş yavaş kalkmaya başlamış, ülkenin adını daha sağlıklı bir biçimde duyurmasını sağlamıştır. Film çekildikten sonra, orada sürüp giden hayatları, ortak insani dertleri bize ve bütün dünyaya biraz da olsa göstermiştir. Bu yönüyle İran'ın kendisini sinema üzerinden ifade etmesi ülke adına faydalı bir adım olmuş görünmektedir.

SOKAK

bir oto yıkama var sokakta
iki çöp kutusu
birkaç kedi çoğu zaman
onları besleyen iyi tahsilli emekli bir abla
bazen köpekler sürüyle dolaşan
bazen bir durgunluk
sabahları okul telaşı, akşam park yeri arayışı
erken gelenler ve geç kalanlar
kavga ve kahkaha
çok gürültü olunca uyuyamıyorum
ve dua ediyorum Allah'a

bir oto yıkama var sokakta
ve orada çalışan Afganlar
emek sermaye çelişkisi
yerinden edilmiş dünyalar
binlerce adım, binlerce ayak
yokuşu çıkarken zorlanmak
cumalar, perşembeler, çarşambalar genelde cuma namaza giden insanlar
bir Suriyeli bir çocuk bir tebessüm
felaha geçilen bir ıskı bir imtihan
sokak fırsattır dikkat kesildiğin ân

bir bakışım var sokağa
camına bakıp durduğum bir ev var
bir dalışım ıssızlığa
ezan vakti kardeşinin elinden tutan bir abi ile dirilişim
yeşeren çiçek, solan umut ve bir keşke
her gün yüz yüze geldiğim çocukluğum
yenilenirken izlediğim boru hattı
on yıldan çok zaman
her adımımı tanıyan bu sokak
bu sokak beni bana anlatan
gördüğü şey neyse o'dur çünkü bakan

“ÖZGÜR VE HÜR LIBERYA”

Liberya. Bu ülkenin ismini daha önce hiç duydunuz mu? Veya bu ülkenin iki kez iç savaş yaşadığını biliyor musunuz? Büyük ihtimalle hayır. Merak etmeyin, önemli değil çünkü iç savaş döneminde önünde insan cesedi, ellerinde silahlar bulunan çocuk asker grubundan birinin elindeki kalbi kaldırıp, “bu generalin kalbi, bunu yiyeceğim” diye bağırıldığı videoyu görene kadar ben de pek bir şey bilmiyordum Liberya hakkında.

Liberya Afrika'nın sömürge yönetimi görmemiş tek ülkesi. Afrika Kıtası'nın batısında, Sierra Leone, Gine ve Fildişi Sahili'ne komşu, yaklaşık 4 milyon nüfuslu bir ülke. Liberya ismini anlamı özgürlük olan 'liberty' kelimesinden alıyor. Başkent Monrovia ise 5. ABD başkanı James Monroe'dan almış ismini. Ülkenin en önemli geçim kaynağı madencilik. Şu anki devlet başkanı ise Ballon D'or sahibi eski futbolcu George Weah.

Ülkenin tarihi 16.yüzyılda Portekizlilerin bölgeyi keşfetmesiyle başlıyor. Daha sonra bu bölgeden çok sayıda insan Amerika'ya köle olarak gönderiliyor. Amerika'daki köleler özgürlüklerini kazanınca eski ülkelerine dönme kararı alıp Liberya'ya 1822 yılında geliyorlar. 1847'de de ise Liberya Cumhuriyeti ilan ediliyor ve Afrika'nın en eski cumhuriyeti bu şekilde kuruluyor.

Liberya'ya Amerika'dan gelenler ülkenin üst kesimini oluşturmuş. Bu kesimin kurduğu True Whig Party 1980 yılında baş çavuş Samuel Doe'nun yaptığı darbeye kadar iktidarda kaldı. İşte Samuel Doe'nun yaptığı bu darbeden sonra işler Liberya için hiç de iyi gitmedi.

Ülke ilki 1989-96, ikincisi ise 1999-2003 yıllarında olmak üzere iki iç savaş geçirdi. Bu iç savaşlarda yaklaşık 400000'e yakın kişi hayatını kaybetti ve birçok kişi ülkesini terk etmek zorunda kaldı.

Benim bu ülkeyi tanıma hikayeme gelecek olursak, ben popüler bir dizi platformunda komediyle ilgili bir belgesel diziyi izliyordum ve bu belgesel dizi kötü şeyler yaşamış ülkelerdeki mizahı gösteriyordu.

Sıra Liberya'ya geldi ve yukarıda bahsettiğim çocuğun videosu ekrandaydı. O an beni şok etti diyebilirim. Yani ben evimde rahat rahat oturup yaşarken, yıllar önce benden daha küçük bir çocuk elindeki insan kalbini yiyeceğini bağırması ve büyük ihtimal yemişti. Başka bir savaş generali ise “bana saldırıyı yerim, hem de çiğ” şeklindeki söylemi de beni ürkütmüştü. İç savaş döneminde Liberya'da yamyamlık popüler bir şeydi. Bu yamyamlığın sebebi kalbi yemenin savaşçıyı güçlendireceğine olan geleneksel bir inanç.

Bu inançlar daha büyük vahşetlerin de yaşanmasına yol açmış. İç savaş döneminde General Butt Naked ismini kullanan Joshua Blahyi yamyamlığın yanında yeni doğmuş bebekleri kurban etmiş, hem de birçok kez. Blahyi son kez çocuk kurban edişini şu şekilde açıklıyor: - Bunu en son yapışımda köyde yeni doğmuş bir bebek yoktu. Bir kadın dört yaşındaki kızını getirdi. Çok saftı, o an bunu yapmamayı istedim. Yapamadım. Zaten dört yaşındaydı ve kurban edilmek için büyüktü fakat köy kötü durumdaydı ve bir kurban kesmenin şart olduğunu düşünüyorlardı. Bunu son kez yapacağıma yemin ettim ve kızı kurban ettim. Yaptığım şeyler için çok pişmanım.

Joshua Blahyi şu an bir kız çocuğu babası ve günahlarından arınmış bir Hristiyan olarak kiliselerde vaaz veriyor.

Liberya bugün ise savaşlardan sonra yeterince toparlanamamış fakir bir ülke. Geçtiğimiz yıllarda yaşanan ebola gibi salgın hastalıklar da Liberyalıları çok zorlamış. Fakat yine de bu ülkenin insanları Liberya'yı seviyorlar ve geleceğe dair ümitleri var.

Benim elinde kalp olan çocuğu görmemle başlayan Liberya merakım bir savaş sırasında yaşanabilecek vahşeti görmemi ve ne kadar çok şeyden habersiz olduğumu, ben fark etmeden ne büyük acıların, ölümlerim veya sevinçlerin yaşandığını anlamamı sağladı. Umarım bu yazı da sizin de bir şeyleri merak etmenizi, araştırmanızı ve öğrenmenizi sağlar.

İSTANBUL KAZAN BİZ KAŞIK

2019'un bahar ve yaz aylarında İstanbul'da bulunacak olanlar için pek çok etkinlik var. Biz de bu yazımızda mümkün olduğunca farklı etkinlikleri derleyerek bir etkinlik takvimi oluşturmaya çalıştık. Tiyatro, şehir turu, bisiklet turu, sergi, festival gibi alternatif başlıklar oluşturduk. Takvimimizin tavsiyelerimizin eğlenceli olmasını umuyor, yeni bakış açıları kazandırmasını diliyoruz.

1- YUVAKİMYON RUM LİSESİ/MONOLOGLAR MÜZESİ

Adının müze olduğuna bakmayın. İçeri girdiğinizde dinazor kemikleri ya da anıt mezarlarla karşılaşmayacaksınız. Yuva Kimyon terkedilmiş bir kız lisesi. Terk edilmiş olması yönüyle ürpertici bir atmosferi var. Tarihini anlatıp sıkıcı olmak istemeyiz. Fakat lisede bulunan tüm eşyaların 1988'de bırakıldığı şekilde duruyor olması mekânı ilginç kılan en önemli sebep. Yani 1988'de okuldan çıkan son kişi yalnızca ışığı kapatmış ve çıkmış. Son zamanlarda o ışık yeniden açılmış ve karşımıza 1988'den

kalan sıralar, masalar, ödev notları, ders materyalleri çıkmış. Yuva Kimyon pek çok etkinliğe ev sahipliği yapıyor. Etrafınızdan birilerini Yuva Kimyon'da etkinliğe gittim derken görmeniz çok mümkün değil, çünkü her yerde afişe edilen reklamları yok. Bazen bir sergi bazen yalnızca liseyi gezme bazen de şimdilerde olduğu gibi bir tiyatro etkinliğine ev sahipliği yapıyor. Bu sıralar gerçekleştirilen etkinlik "Balat Monologlar Müzesi".

Okulun kırık dökük, hafif küf kokan bahçesine girdiğinizde

okulun camlarından size garip garip bakan, bazen laf atan, sen buraya neden geldin ki diye sataşan birilerini göreceksiniz. Tedirgin olmayın, oyuncular oyunlarını sergiliyorlar. Siz kendinize okulun sınıflarından bir yer seçin ve zilin çalmasını, oyunun başlamasını bekleyin. Oyuncularla yakın olmak, oyunu yakından izlemek hep çok keyiflidir. Fakat bu kez oyuncunun sizin gözlerinizin içine bakarak oyun sahnelemesi emin ki unutulmaz bir sanat tecrübesi olacaktır. Keyifli seyirler!

2- SAİT FAİK BEYAZ PERDEDE "BENDEN HİKAYESİ"

Sait Faik'in hayatını konu alan biyografik sinema filmi "Benden Hikayesi" nisan ayında gösterime girdi. Sait Faik diyince zaten hepimizin zihninde oluşan naif çizgi filmde de korunmaya devam ediliyor. Özyaşam öyküsü tadında izleyeceğimiz film, Haziran ayına kadar gösterimde kalacak gibi duruyor. Bilet fiyatlarını gişenizden sorunuz. -belki pop-corn bilet indirimlidir.

Gezinlik

3- BALAT'TA MÜZAYEDE

Hepimizin bildiği gibi (ya da artık bileceği gibi) Balat'ta pek çok vintç mağaza var. (Evet vintç.) Bunlardan kimisi mağaza olamayacak yalnızca dükkan kategorisine girecek kadar ufak. İşte bu ufak dükkanların önünden geçerken "satıyorum, satıyorum, saat-tıım" nidalarını duymanız mümkün. Çünkü bu dükkanlarda antika eşyalar satılıyor. -Antika dedikse öğrenci bütçesiyle alınabilecek antika.- Dükkan sahipleri antika satma işini keyifli hale getirmek için müzayedeler düzenliyorlar. Ufak tefek parçaları, eski fotoğrafları, eprimiş defterleri elli kuruştan başlatarak açık arttırmaya sunuyorlar. Alıcılar da hem müzayede izlemenin keyfini, hem eskiye dair bir şeye sahip olmanın keyfini hem de ucuza bir şeyler alabilmenin keyfini yaşıyorlar. Balat'a yolunuz düştüğünde (aman Çukur'a düşmeyin) gözünüz kulağınız açık artırmacı dükkanlarda olsun. Teklif bizden, bereket Allah'tan.

4- KADIKÖY YEL DEĞİRMENİ

Büyük büyük apartmanların üzerinde duvar ressamlarının resimlerini görebilmek genelde Avrupa şehirlerinde mümkündür diye düşünürüz. Bizde de Kadıköy sokakları Avrupa'yı aratmadığından benzer çalışmaları Kadıköy'de Yel Değirmeni çevresinde görmek mümkündür. Bu etkinliğin belli bir zaman aralığı yok. Eminönü'nden kalkan vapura atlayıp, yarım saatte Kadıköy'e rıhtıma ulaşabilecek zamanınız olduğu her an gerçekleştirilebilir. Etrafta çok kafe göreceksiniz ama bizce İkinci Yeni kafeye gidin. Edebiyat nasıl kahvehane malzemesi yapılmaz sorusunu sorduran iyi bir örnek olacaktır.

İştah Mevzubahis
Olduğunda

5- TÜRK LEZZET MÜZESİ

Gelmiş geçmiş en lezzetli müze burası. Fakat bu kez müzenin gezgini değil iştahlısı konumundayız. Lezzet Müzesi, Türkiye'nin her yöresine ait yöresel yemekleri bir araya toplayan bir çalışma. Bununla birlikte sokak lezzetlerini bulmak da mümkün. Maslak'ta bir Avm'nin üst katında açılmış. Aslında bildiğimiz avm yemek katı ama içerik tamamen Adana'nın kebabı, Antep'in baklavası, Kayseri'nin mantısı formatında. Hepsini bizden yani.

Buraya kalabalık bir ekiple gidip etraftaki her şeyden sipariş verip her yemeğin tadına beraber bakmak işin en keyifli tarafı. Kalabalık arkadaş gruplarınızla bilindik meşhurlarınızın yanına burayı da ekleyebilirsiniz. Adres tarifi için Maslak42 yazmak yeterli. Bol sohbetler ve afiyetler diliyoruz...

6- İSTANBUL KAHVE FESTİVALİ

İstanbul Kahve Festivali ilk olarak geçtiğimiz yıllarda Haydarpaşa Garı'nda, Galata Rum Ortaokulunda, Maçka'da yani farklı farklı mekanlarda düzenlendi. Her yıl yaz-sonbahar aylarında mutad olarak düzenlenmeye de devam ediyor.

Kahve seven, Kolombiyasını Türkünü hepsini hüpleten arkadaşlarımız için düşündüğümüz bir etkinlik olsa da içeride kahve demleme teknikleri, latte üstüne çiçek yapma dersleri gibi etkinlikler de yapılıyor. Mekan ve tarih bilgileri, bilet fiyatları henüz açıklanmadı Haziran ayından sonra netleşecektir. Kahve sevenler takipte olsunlar.

7- BORUSAN PERİLİ KÖŞK

Perili Köşk, Osmanlı devlet adamlarından, Mısır Hidivi'nin yaveri Yusuf Ziya Bey'in tamamlanamayan köşküdür. Bu ismi almasının sebebi inşaat sırasında orada çalışanların oluşturdukları efsanelerdir. Uzun bir halk anlatısı var fakat mekan anlatıdan çok daha güzel. Bu sebeple o efsaneyi boş verelim.

Köşk, hafta içi Borusan Holding tarafından ofis olarak kullanılıyor. Hafta sonu da sergi salonları açılıyor. İçeri girdiğinizde standart bir ofis, çalışma masaları, duvarlarda farklı da görünse aksesuar olarak yerleştirildiğini düşündüğümüz tablolar karşımıza çıkıyor. Rehberin bize eşlik etmesiyle anlıyoruz ki duvardakilerin her biri birer sanat eseri. Katları çıkarken göreceğiniz bir üçgen tablonun iç açılıyla oynanmış. Sanatçı eserinde bilinen kuralların dışına çıkarak üçgeni yeniden ele almış ve 35-60-90 üçgeni oluşturmuş.

Sergiler sık sık değişiyor. Genellikle "çağdaş resim sergisi" adı verilen farklı boyutlu, teknolojik çalışmalar içeren eserlere yer veriliyor. Şimdilerde Güney Koreli bir sanatçının "BOOMON:BOĞAZIÇI" adlı sergisi görücüye çıkmış durumda. 25 Ağustos'a kadar ziyarete açık olacak sergi için -daha doğrusu Perili Köşk'e giriş için- öğrenciler 5 lira ödüyorlar. (Sergiyi bitirdikten sonra mutlaka boğazı panoramik gören terasa çıkın. Etkinliği buraya eklememizin en önemli sebebi o teras.)

Kültür-Sanat

Bir yudum kitap okumak ister misin?

QR kodu şimdi okut,
en iyi kitaplardan
5 dakikalık bir pasaj oku.

8- BİR YUDUM KİTAP MAIL ABONELİĞİ

Hepimiz evden çıkmayı ya da hareket etmeyi, dışarda olmayı sevmeyebiliyoruz. Bu alternatif de bu grupta bulunanlar için.

Bir Yudum Kitap, bir internet projesi aslında. Kullanıcılarına her sabah editörün seçtiği kitaplardan belli parçalar gönderiyorlar. Editörün notlarını okumak da metin parçalarını okumak kadar keyifli oluyor. Masrafsız, keyifli, bol kitaplı bu alternatifimiz bir etkinlikten ziyade tavsiye niteliğinde. Her sabah, "Vâr olun sevgili okur" hitabına muhatap olmak isteyenler <http://www.biryudumkitap.com/> sitesinden mail adresleri ile üye olabilirler.

Where Is The Hareket
There Is The Bereket

9- PEDALLA

İstanbul'da bisiklet sürmek için mekanlar da imkanlar da uygun. Pek çoğumuzun aklına boş zamanlarımızda bisiklet turu yapmak gelmeyebiliyor. Nerede yapacağımızı düşünüyoruz, bisikletimiz yoksa

nereden bulacağımızı düşünüyoruz, trafik problem, güvenlik problem...

Bununla ilgili seçenekler sunmak için bu başlığı da listemize ekledik.

Öncelikle İstanbul'da bisikletçiler için bulunan güvenli güzergahlara bakalım. Özellikle güvenli diyoruz çünkü pek çok bisiklet yolu trafiğe açık yollarda planlanmış. Sürücüler ve bisikletçiler zor durumda kalabiliyor. Bunların yaşanmadığı ilk güzergah Maltepe Parkı. Fenerbahçe'den başlayarak (semt olan Fenerbahçe) Kartal'a kadar giden uzun bir bisiklet güzergahı var. Buna benzer bir güzergahı Florya'da da bulmak mümkün. Florya'daki güzergah o kadar uzun değil, Florya'dan başlayıp Yeşilköy'e kadar gidiyor. Yine de bisiklet sürerken o kadar uzun yol gitmek istemeyenler için ideal olabilir.

Her iki güzergahta da yol olduğunuzda dinlenebileceğiniz bir ağaç gölgesi, bir şeyler içeceğinin kafeterya-çay bahçeleri, sosyal tesisler mevcut.

Bisikleti olanlar bu güzergahlara kendi bisikletlerini taşımasınlar. Bisikleti olmayanlar da hiç üzülmesinler. İBB vakti zamanında İsbike adını verdiği bir birim kurdu ve bisiklet kiralama hizmeti sundu. Bu güzergahlara da 1-2 kilometrede bir durak koydu. Bu duraklarda (erken giderseniz) 10 tane bisiklet var. Bisikletleri kiralamak için de İsbike kartına ihtiyacınız var. İsbike noktalarından kart alıp, çok cüzi bir miktarla bisiklet kiralayabiliyorsunuz. Örneğin gün boyu (8 saat) sürmek isterseniz kartınızda 10 lira olması yeterli. Kartınıza yükleme yapabilmek için de hem online kanalları hem duraklardaki yükleme noktalarını kullanabilirsiniz.

Pedallayın!

İDİY-SE

Ben var olmamışçasına düşündüm, düşünmek, yalnızlık. Uçurumdan düşüyorum, en çok gözlerinden. Özgürüm ya da öyle sanıyorum. Sınıyorum sanmaktan ötürü. Ötüyor kuşlar, özgürler. Onları sınırlayan yok. Sınır beni senden alıkoyan etken, ya da yok sen sınırsızsın, dedim ya sınıyorum. İzliyorum, karşımda şelale var. O var, var olmuş. Nereden bilebilirim ki, bağlaç olan, olmak, ait olmak. Ben kime aidim, daha doğrusu kimim? Sorularımı cevaplayamıyorum, yazamıyorum, düşünemedim, yokum, yok oldum, olmadım.

Olmalı mıyım?

Şelalenin üstünde köprü var ya da yok. Oradan geçersen olacağım. Ne olacağım?

Köprü, köprü gibi değil ama köprü. Köprü ne? Kıyıdaım, sevgisizlikten doğan duygular arasında kayboluyorum. Doğmak ve kaybolmak. Nerede kayboluyorum, bilmiyorum. Bilinmezlikten geçiyorum. Doğmak varoluşumuzun kanıtı mıdır? Ben olarak var olmasaydım her şey farklı olur muydu? Var olmak, ben var mıyım ki? Bağlaç olan. Farklı olmak. O, ben farklıyız. Bunu anlayabiliyor mu?

Anımsadım, pamuk şekeri sevdiğimi, şekeri pamuk diye nitelendiren ne hiç anlamadım,

pamuk sakallı dedeye de benzemiyor. Yaşlandım, yaştım, yaşamadım, Yaşatmadılar!

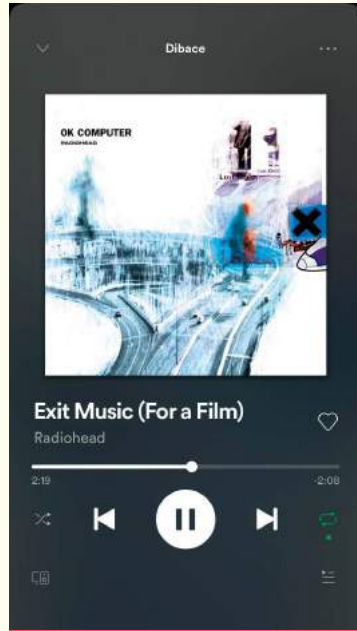
Şıgındım, ayrı ayrı özenle ilgilendiğim düşüncelerimin arasına şıgındım. Aradım bulamadım, belki de buldum, emin değilim evet değilim. Kayboldum, belirsizlikte kayboldum...

DİBACE PLAYLIST'İ

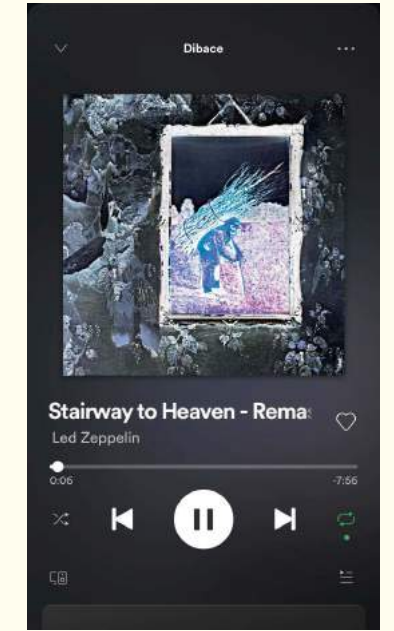

Olafur Arnalds'ın single'ı olan bu parçanın adı Saman, Saman deyince aklımıza at, eşek, ahır canlanıyor olabilir ama Batı Hint dilinde yağmur ağacı, Farsça'da da ermişlik, sakinlik anlamında kullanılıyor. Saman bu manada ismiyle müsemma; hem melankoli hem de umut barındıran bir sakinliği var. İstenilen zamanda da fon müziği olarak kullanılabilir; her şiire, her söze uyan bir bütünlüğü var.

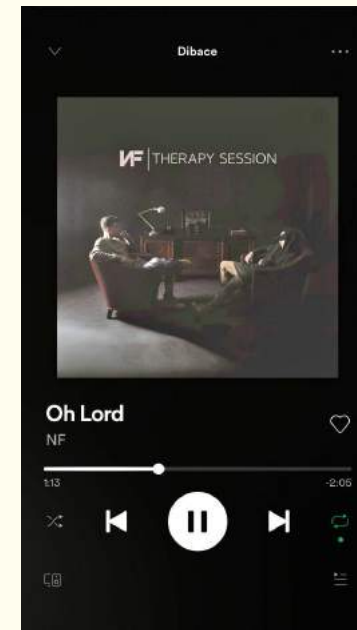

Radiohead'in birçok şarkısı gibi bu da size farklı bir hava katacaktır. Şarkıyı dinlerken sadece gözünüzü kapatmanız yeter. Geri kalanı sadece duygularınız yönetiyor. Şarkı her ne kadar hüzünlü olsada içinde fırtınalar kopanlara bire bir. Dinlerken nefes aldığınızı hatırlayacaksınız.

Dinlemeden önce 3 İdiots filmi izlemenizi tavsiye ederim. Filmin içindeki dostluk, fedakarlık kavramının iyi işlenmesi, üstüne üstlük güzel oyunculuklarla size duyguları yoğun bir şekilde yansıtıyor. Şarkının hintçe olması ilk başta kulaklarınız tırmayabilir ama bir kere dinledikten sonra enerjisiyle dolacaksınız. Ayrıca şarkının çevirisine bir göz atın derim.

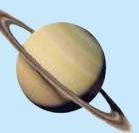
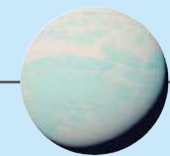
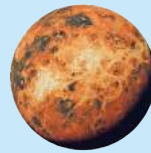
Radiohead'ın 1992'de çıkan Creep şarkısı ara sıra beynimden gelen ufak seslere tercüman. Bazen, aklıma gelen "Acaba bir ben mi tuhafım yoksa herkes mi delirmiş!" sorusuna cevap niteliğinde. Bazen de, dünyaya ait olmadığımızı hissettiğimi anda;

*But I'm a creep, I'm a weirdo.
What the hell am I doing here?
I don't belong here.*

sözlerini bass gitarın girmesiyle kulağında hissederim. 90'lar alternatif rock müziğinin vazgeçilmez parçalarından biri olan Creep'i her gün dinlemenizi tavsiye etmem, onu için özel bir yer ayırmak yoksa efsane büyüsü yok olur.

"GÖKYÜZÜ İNSANLARIN BİRLİKTE VE YALNIZ PAYLAŞABİLECEĞİ TEK YERDİR"

Geceleri gökyüzüne baktığımızda yukarıda, uzaklarda bir sürü minik parıltı görürüz. Bu parıltılardan bazıları bizden onlarca ışık yılı uzaklıktaki yıldızlar, bazıları çok yakınımda dönüp duran göktaşları, bazıları dünyamızın yörüngesinde dolanan yapay uydular ve bazıları da Güneş Sistemimizdeki komşularımız; diğer gezegenler...

Hepsinin kocaman gökyüzünde kendine özel ayrılmış bir yeri vardır sanki, gecelerimize eşlik ederler. Tek ihtiyacımız olan şey gökyüzünü gören bir penceredir çoğu zaman.

Belki tanımak istersiniz onları, belki sizin de hayatınıza dokunurlar, bizimkilere dokundukları gibi...

Haziran – Temmuz 2019

Güneş battıktan bir saat kadar sonra Jüpiter doğudan parlak bir şekilde yükselecek ve sabaha kadar gökyüzünde kalacak. Gezegenler, gökyüzünde diğer yıldızlar gibi sanki göz kırpmıyormuşçasına parlamazlar, onların ışığı diğer cisimlere göre sabit ve daha parlaktır. Bu yüzden

onları bulmanız çok zor olmaz.

Jüpiter' i görmek için en uygun tarih 16 Haziran, çünkü bu tarihte Ay ile çok yakın konumda olacak. 18 Haziran'da ise gecenin ikinci yarısından sonra Ay'ın yanında göreceğiniz parıltı ise halkalı gezegen Satürn olacak.

Ayrıca:

-7 Haziran: Ay Dünya' ya en yakın konumda. (368.525 km)

-23 Haziran: Ay Dünya' ya en uzak konumda. (404.468 km)

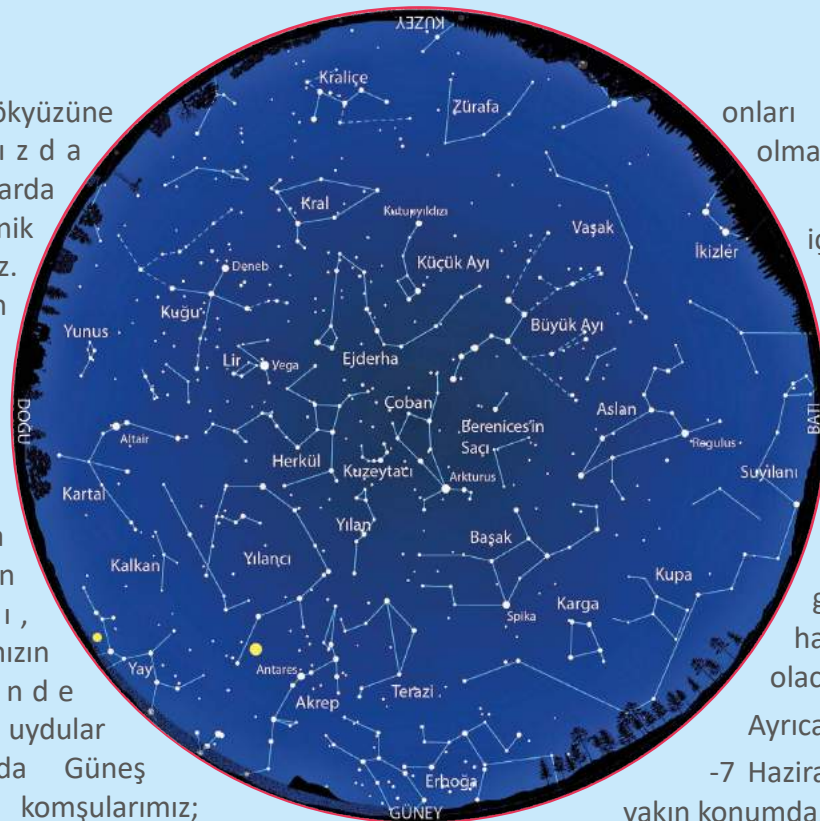
-16,17 Temmuz: Parçalı Ay Tutulması

Tamamı ülkemizden gözlenebilecek olan bu tutulma Türkiye saati ile 21.43-03.18 saatleri arasında gerçekleşecek. Saat 00.31' de tutulma ortasında Ay'ın yaklaşık %65'lik bölümü Dünya'nın gölgesinde kalacak.

-4 Temmuz: Ay, Mars ve Merkür birbirine yakın görünümde.

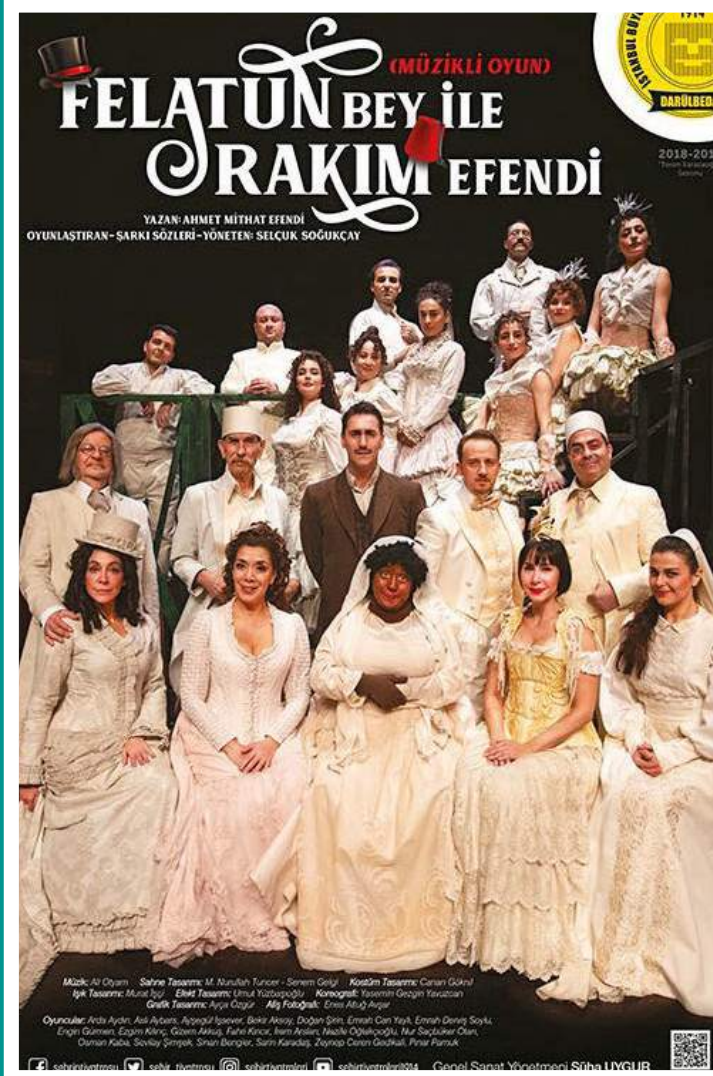
-13 Temmuz: Ay ve Jüpiter birbirine yakın görünümde.

-16 Temmuz: Ay ve Satürn birbirine yakın görünümde.

FELATUN BEY İLE RAKİM EFENDİ TİYATRO İNCELEMESİ

İlk olarak oyun metnini incelendiğinde romanı ele almak gerekmektedir. Roman Osmanlı'nın son dönemi Cumhuriyetin ilk dönemi edebiyatına baktığımızda en sık karşılaştığımız klişe bir konu olan alaturkalık-alafrangalık temasına sahiptir. Romantizm etkisi taşıdığı bilinir. Özet olarak; Felatun Bey babası tarafından alafranga yetiştirilmeye çalışılmış bir kız kardeş sahibi birisidir. Babası batılılığı sadece giyim kuşamdan ibaret sanan bir mantıkta ilerlemektedir. Bu anlayış romanda komik durumları da ortaya

çıkartır. Rakim Efendi ise bebekken babasını daha sonra küçükken de annesini kaybetmiş Arap bir dadı tarafından büyütülmüş birisidir. O da kendi çabalarıyla Fransızca öğrenmiş çalışkan ve tutumlu biridir. Romanda Ahmet Mithat Efendi ana çatışmayı bu aks üzerine kurar. İki zıt karakterin yetiştirilme biçimleri üzerinden yaşamları boyunca başlarına gelen olayları okuyucuya sunar. Ve aralarında bir mukayese yapma şansı verir. Romanın sürükleyiciliği karakterleri tanıdıktan sonra Felatun Bey'in

babasını kaybetmesi ardından babasından gördüğü yetiştirilme biçimleri sonucu kalan mirası tüketmesi ve hayatta başarısız olması üzerine kuruludur. Rakim Efendi'nin de tam tersine başarı üzerine başarı toplamasıyla roman ilerler. Oyun romandan farklı olarak dram değil komedi türünde yazılmıştı.

Oyunu bir tiyatro eleştirmeni şeklinde değil liseli bir öğrencinin izlenimleri şeklinde değerlendireceğim. O yüzden hoşuma giden ve gitmeyen kısımlarını genel bir seyirci gözüyle anlatacağım. Öncelikle Sinan Bengier, Bekir Aksoy gibi daha öncesinde televizyon dizilerinde izlediğim insanların bir de tiyatro sahnesindeki performanslarını izlemek çok ilginçti. Ara sıra seyircilerle konuşmaları soru sormaları benim için korkutucuydu iyi ki arka sıralara oturmuşum. Ayrıca oyun 2 saat 40 dakika sürdü yani gerçekten uzundu ama oyuncular tüm oyun

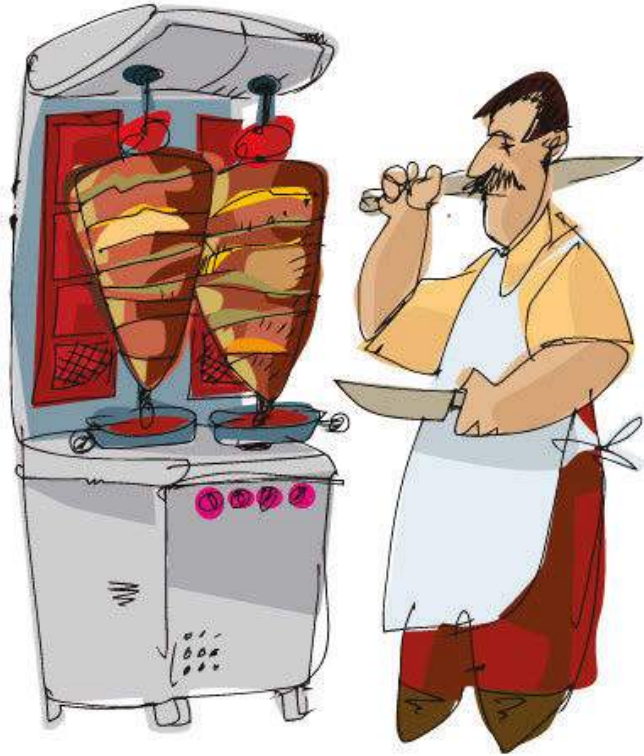
boyunca rollerini ciddi bir şekilde sergilediler.

Kostümler Rakim Efendi'nin en baştaki Felatun Bey'in de en sondaki kahverengi takım elbisesi dışında tamamen beyaz tonlarındaydı. Bu biraz göz yorucuydu. Oyun bir müzikal olarak sunuldu ve hayatmda ilk defa koca koca insanların gülerken çok bilindik bazı figürler ile dans etmesini izledim. Dans performansları çok da iyi değildi açıkçası. Senkronizasyon yoktu. Ama enerjileri ve işlerini ciddiye almalarıyla kendilerini büyük bir dikkatle izlettirdiler.

Sonuç olarak oyunun roman metninden daha eğlenceli olduğunu fakat romandaki batılılaşmanın doğrusu-yanlışı bahsinin oyunda belirgin şekilde ele alınmadığını söylemek mümkündür.

Oyunu izlemek isteyenlerin şehir tiyatrolarının sayfasını takip etmeleri ve Biletiva sitesini incelemeleri yeterli olacaktır.

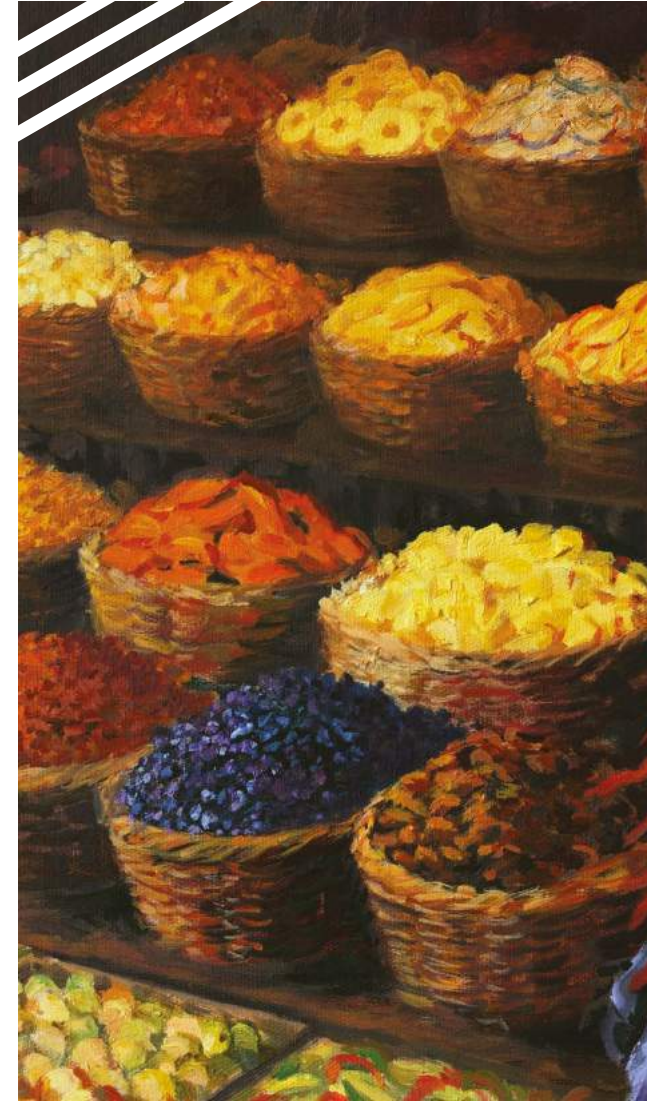
PEKSİMETTEN UÇAN BALIK YUMURTASINA

Beslenme, barınma ve giyinme. En temel üç ihtiyaç. Tarihsel süreç içinde çok farklı tezahürleri olmuş üç ihtiyaç. Bu ihtiyaçlara verilen cevapların değişimi ise oldukça dikkat çekici. Avlanıp yemek yediğimiz günlerden michelin yıldızlı şeflerin hünelerini sergiledikleri görsel şovlara, Çatalhöyük neolitik köyündeki kerpiç temel üzerine kerpiç duvarlı evlerden Ludwig Mies van Der Rohe'nin cam ve çeliğine, vücuda boyalarla yapılan desenlerden, sırtta atılan bir hayvan postundan büyük moda markalarına gelmiş bu süreçte belki de en az dikkat çeken beslenmede yaşanan değişim ve gelişim. Ya da söyleyeyim:

Sıradan bir orta sınıf mensubu villa almak, bahçeli bir evde oturmak hayali kurar ya da iyi bir marka saat orta sınıf erkeğinin, iyi bir marka çanta ise orta sınıf kadınının hayır demeyeceği şeylerdir peki aynı insanlar için niçin L'Ambroisie yahut El Celler de Can Roca'da yemek yemenin bir kıymeti yoktur, niçin en iyi yemek hayali en iyi saat ya da çanta hayaline kıyasla neredeyse hiç akıllara gelmez? Niçin en ünlü saat markalarını, araba markalarını, moda markalarını herkes bilir de en ünlü restoranları, en iyi restoranları kimse bilmez? Bunlar henüz benim de cevabını bilmediğim fakat üzerinde düşünülmeğe değer sorular fakat ben yazıyı farklı bir bağlama kaydırarak yemek üzerine daha başka boyutlarıyla düşünmeye çalışacağım.

Mutfığa 23 yılını vermiş bir aşçı, "paleolitik dönemde insan hayvanları evcilleştirirken tarımsal topluma geçişte buğday insanları evcilleştirmiştir" demişti. Yemek, karın doyurmanın çok ötesinde, çok boyutlu, dallanıp budaklanarak sayısız disipline değen üzerine düşünülmesi gereken bir konu.

Yemek bahsi açılınca işin içine inanç giriyor, toplumsal sınıflar giriyor, cinsiyet meselesi giriyor, tarihsel süreçler ve daha pek çok mühim mesele giriyor.

Sağlık bu meselelerden biri. Sanayileşme öncesi tüketilen besinler ve sanayileşme sonrası tüketilen besinler farklılaşıyor, sanayi devrimi öncesi obez bulmanın zor olduğu bir dünyadan 2018 yılında Türkiye'de yetişkin nüfusun 3'te 1'i obez haberlerini okuduğumuz

bir dünyaya varıyoruz. Belki fiziksel güç gerektiren işlerdeki azalma bir aktör, belki değil. Kesin olan şu, fastfood, her şeyin hızlandığı bu çağa verilmiş en çağdaş cevap. Kemal Sayar yaşadığımız zamanları hız ve haz çağı olarak tanımlamıştı. Ama bir sorun var: yemek çağın hızına ayak uydurduğunda geriye yemekten alınacak gerçek bir haz kalmıyor. Çünkü iyi yemek için kainattaki diğer her şeyin iyi örneklerinde olduğu gibi, özen gerekli. Üstelik fastfood sadece özensiz veya lezzetsiz de değil, aynı zamanda sağlıksız.

İkincisi toplumsal cinsiyet.

Hayati Beşirli, yemek sosyolojisi adlı kitabında güçlü olarak kabul edilen et gibi yiyeceklerin erilliği ve erkeği, süt ürünleri ve sebze ağırlıklı yiyeceklerin ise dişliliği dolayısıyla kadını temsil ettiğini söylüyor. Kadınların ev buluşmalarında kısır, kumpir ve kek yapmaları, mangal başında ise hep erkeğin durması ve benzeri gündelik hayat örnekleri bir yana yemeklerin isimlerinde de bu ayrımın yansımaları görülebilir. Somut bir örnek ise 19.yüzyıl İngilteresinde, 19. Yüzyıl İngiltere'sinde işçi sınıfı ailelerinde eve alınan et, ağırlıklı olarak kilise ziyaretleri sonrası evin babası tarafından yeniliyor. Erkek çocuk da bazen etten pay alabiliyor fakat anne ve kız çocuklar ise bol şekerli çayın yanında ekmek, süt ve eğer paraları yetiyorsa reçel ile besleniyorlar. (Mintz, Sydney. Sweetness and Power: The Place of Sugar in Modern History. Penguin: New York, 1986.)

Yemek ve elitler de düşünülmeğe değer bir konu. Örneğin saray, saray mutfakları en iyi yemeklerin piştiği ve günümüze ulaşmış iyi tariflerin doğduğu yerlerdir. Toplumsal hiyerarşinin tepesindeki kral yahut sultan, en temel ihtiyaçlara şanına yakışır cevaplar geliştirmeye çalışır ve saray inşa eder/ettirir.

Ama ihtiyaçlarımız barınma ile bitmez dolayısıyla kralın/sultanın icraatları da saray inşası ile bitmez. Şana yakışır bir mutfak, bir ustabaşı ve yemekler elzendir. Saray mutfaklarının günümüze etkisi yalnızca saraylarda pişen yemeklerin tariflerinin elimize ulaşmasıyla sınırlı değildir. Saray'ın yetiştirdiği hizmet personeli de bugüne bir kültür taşır. Bu bağlamda Vedat Milor'un "...Beyti, bunun tam zıttı. 'Fine dining'in tam karşılığı.

Servis, mekân, mutfak... Ama bu; bize özgü, eski Türkiye'nin kültür değerleri ve uygarlık düzeyi hakkında fikir veren, rafine bir 'fine-dining'. ABD'de lüks ve çok iyi servis bulursunuz ama bunu bulamazsınız. Çünkü orada köklü bir gelenek yok. Bu, sadece köklü ve saray geleneğinin olduğu ülkelerde var." cümleleri de mühim.

Bir de insanların elitler ile eşleştirdiği yiyecekler var ki o da yemek ve elitlik/elitizm konusunun diğer yüzü. Havyar mesele, elitlerle özdeşleştirilmiştir. Ama bu ve benzeri özdeşleştirmeler kültürel elit ile değil maddi elit ile ilgilidir çoğu zaman ve dolayısıyla benim için çok da kayda değer değiller.

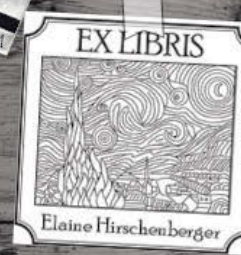
Ekmeğin kutsallığı, uzak doğudaki çay seramonileri, yemek ve inanç meselesi, yemeğe coğrafi etkiler, iyi pilav yapan iyi eş olur ya da kız isteme töreninde kahveye atılan tuz ve benzeri kültürel bahislere de değinmek isterdim ama başka yazıya diyelim.

KITAPLARIN KİMLİKLERİ: EXLIBRIS

Bir kitabın kapağını açtığımız anda kime ait olduğunu söyleyen, kitapların kimliği görevini üstlenen ve kitaba isim yazmanın sanatsal yöntemidir Exlibris. Bir mülkiyet işaretidir. Sözcük anlamı olarak "...'nın kitabı, ...'nın kitaplığına ait" veya "...'nın kütüphanesinden" anlamına gelir. Exlibris'in tarihi çok eskilere dayanıyor. Öyle ki, en eski exlibris papirüslerin korunduğu sandıkların dışına çakılan porselen ya da daha farklı malzemelerden yapılmış levhalar olarak rastlıyoruz. Modern exlibris örneklerine ise 15. yüzyılda Almanya'da rastlanmıştır. Aynı şekilde eski Türklerde 'tamda' ya da bugünkü söyleyişle 'damga'lara Orta Asya yazıtlarında rastlanır. Osmanlı döneminde varolan tuğralarda elbette exlibrise örnek olabilir. Günümüzde yarışmalara ve sergilere konu olan exlibris neden insanların dikkatini bu kadar çok çekiyor? İnsanların sürekli istedikleri mülkiyet kavramını devreye soktuğu için mi ya da göze hitap eden bir albenisi olduğu için mi?

VEFA APARTMANI

Vefa Apartmanı kitabı bize Anı-Roman şeklinde sunulan biyografik bir kitaptır. Kitap bize Tefik İleri'den ve ailesinden mektuplar, anılar ve yer yer kurmaca bir örgü yoluyla bahseder. Tefik İleri'nin Yassıda ve Kayseri Cezaevinde kaldığı sırada ailesine yazdığı mektuplar ve fotoğraflar da mevcuttur.

Roman, kitabın anlatıcısı olan kurmaca kahraman Ali'nin sesi ile başlıyor. Ali, Tefik İleri'nin kızı Cahide Hanım ile konuşarak ailenin hayat hikayesini anlatıyor.

Tefik İleri 1960 yıllarında, Demokrat Parti iktidarında Bayındırlık ve Eğitim Bakanları. Demokrasi tarihinin ilk askeri darbesi Tefik İleri'nin mensubu olduğu partinin iktidar olduğu dönemde gerçekleşir. 27 Mayıs darbesi adıyla tarihe geçen bu darbe neticesinde aralarında Tefik İleri, dönemin başvekili Adnan Menderes, reis-i cumhur Celal Bayar ve diğer kabine üyeleri, milletvekillerinden epey sayıda bürokratin idam istemi söz konusu olur. İlerleyen yargılama sürecinde idam kararı, yerini 3 kişi hariç müebbet hapis cezasına bırakır. Bu üç kişi, Adnan Menderes, Celal Bayar, Fatin Rüştü Zorlu'dur.

Cezası müebbet hapse çevrilen mahkumların bir kısmı Kayseri Cezaevine gönderilir. Tefik İleri

de Kayseri Cezaevinde ömrünün son günlerini doldurur. Gerekişadığı sıkıntılardan dolayı bozulan ruh hali, gerek sağlığı, şartları giderek bozulan yeni hayatına daha fazla devam edememesine sebep olur. Tefik İleri, Kayseri Cezaevinde hastalanarak, müebbet hapis kararından 1 yıl sonra hayatını kaybeder. Elimizdeki kitapta ise Tefik İleri'nin bu 1 yıllık sürede ailesiyle mektuplaşmaları, hayal kırıklıklarını ifade etmesi, imanına bağlılığı karşımıza çıkar. Anlatıcımız Ali, Tefik İleri ile ilgili yaptığı bir çalışmadan dolayı Ankara'ya, Cahide Hanım'ın yaşadığı Vefa Apartmanı'na gider. Kitap, ismini konuşmaların geçtiği dairenin bulunduğu bu apartmandan alır.

Cahide Hanım'ın anlattıklarından ve mektuplarından tanıdığımız Tefik İleri, vatanına derinden sevdalı olan Hemşinli bir bürokrattır. Aile, hayatlarının hiçbir döneminde bürokrat olduklarını hissetmemiş, mütevazı bir hayat yaşamıştır. Cahide Hanım bu mütevazı hayatı okul hayatından anılarla anlatıcımız Ali'ye aktarır. Tefik İleri için vatan sevdasından sonra ailesi, hanımı ve evlatları gelir. Ailesi ile mektupları kitapta yer alır fakat bazı mektuplar ve notlar epey kısadır. Bu sebeple bilgilerin tamamını mektuplardan değil Cahide Hanım'dan alabiliyoruz. Mektupların kısa

olmasının gerekçesi siyasi sebeplere bağlanıyor.

Kayseri Cezaevine gelen ve cezaevinden giden mektuplar görevli askerlerce okunur, mektupların bazı kısımlarına askerler tarafından notlar bırakılır ve 50 kelime sınırı bulunur. Bağlaçlar ve kısa kelimeler de 50 kelime sınırına dahil edilir. Bu sebeple mektuplar çok kısadır, fakat İleri'nin ailesine muhabbetini ifade etmesi için sınırın bir önemi yoktur.

Cezaevi ve yargılama süreçleri yalnızca İleri ailesi için değil döneme şahitlik eden, belgeleri, fotoğrafları, anıları daha sonra inceleyen herkes için sancılı olmuştur. Adnan Menderes'in darbe esnasında ve sonrasında söyledikleri (İleri'nin mektuplarından anlaşıldığı kadarıyla), darbenin sonuçlarını ve darbecilerin bürokratlara yaklaşım biçimini göstermektedir. Menderes'in durumu şu şekilde anlatılır: "Darbeye uğradığı an ve sonrası onun için zor ve karmaşıktı. Mizaç bakımından zaten kibar ve naifti. Mahkemeye çıkacağı sıralarda askerlerden mühlet isteyip, uzun zamandır yalnızım, konuşma ve düşünme melekemi kaybettim. Bana zaman verin. Mahkemede kendimi ifade etmeye hazırlanayım." demiştir. Bu yönüyle kitabın İleri'nin mektuplarından oluşması yani döneme doğrudan şahitlik etmiş birinin notlarının okunması ihtilal sürecinde yaşananları anlamamızı ve değerlendirmemizi kolaylaştırmaktadır.

Kitapta ailenin İstanbul'un bilinen ilim insanlarıyla

ilişisini de görmek mümkündür. Tefik İleri'nin cezaevi sürecinde, Samiha Ayverdi, Fethi Gemuhluoğlu gibi isimler ailenin yanında olmuş, Vasiye Hanım'a manevi destekte bulunmuşlardır. Aile imanını ve teslimiyetini dostlarının da desteğiyle her zaman muhafaza etmeye çalışmıştır.

Tefik İleri, ölmeden önce hep Allah kelimesine ağızını alıştırmaya çalışmıştır. Bunun sebebiyse ölürken Allah diyebilmektir. Savunmalarından birinde: "Ölüm belki de kurtuluştur. Memleketin huzuru benim ölmeme ve hapishanelerde çürümeme bağlıysa kararınızı böyle verin. Memleketin hayrı için buna da razıyım." demiştir. Kendisi bu şekilde vatanın, devleti ve milliyeti için kendini feda etmeye hazırdır." Tefik İleri sık sık "bir varız bir yokuz" derdi. Bir Hemşin'de köydeyiz, bir Ankara'da bakanıklarda, bir Kayseri'de cezaevinde... Derken hastanede, yatakta ve son olarak kara toprakta...

Kızı Cahide'ye yazdığı son mektubundan bir alıntı ile sözü Tefik İleri'ye bırakalım.

"Sevgili Vasfiyem, aziz yavrularım,

Allah var... Büyük Allah var. Her şeyi görüyor, biliyor... Gördüğüne ve bildiğine inanıyoruz. Gerisi laf-u güzaf... Yapılacak tek şey tebessüm etmektir.

Size mal, mülk, servet bırakmadım. Bütün hayatım boyunca bir tekaüdiye maaşı bırakmağa çalıştım. Tecelli eden adalet onu da kuşa çevirdi. Ne yapayım, kader böyle imiş. Yalnız, size şerefli, namuslu, erkek bir ad bırakabildim. Hiçbir zaman başınız yere bakmayacaktır. Bununla müteselliyim. Siz de bununla iftihar edeceksiniz."

Tefik İleri

Kayseri Cezaevi

**"DÜNYA İBLİS TESELLİSİ, AHİRET
İSMAİL TESLİMİYETİDİR."**

TAŞLARI YEMEK YASAK

“Taşları Yemek Yasak”, tamam da taşlar nedir? Neden yasak yemesi? Taş yenir mi hiç? Peki taş nasıl yenir? Taş yediğimizde bize ne olur?

Taşlar, her türlü kandırmaca, bize karşı oynanan her türlü oyun, bizi bize kırdırarak her türlü politika, stratejidir. Taşlar bizi, bize bizimle düşman edenlerin, bizim kendimizi etiketlememize, bizi bizden yine bizimle ayıranların oyunlarına verilen addır. Bu taşları yememiz, bizim, kendimize karşı olan oyunların içine tabir-i caiz ise balıklama atlamamız, ya da başka bir tabirle ifade edersek yerdeki mayını

göre göre oraya basmamızdır.

Türklerin dünyasının direniş çağına “Duraklama Devri” denilmesine sebep olan hangi kültürdü? Kimin kültürüydü bu? Nereden geldi bu? Nasıl oldu? İşte bunun sebebi tam olarak Taşları Yeme Yasağına uyulmaması idi. Bu yasağın çiğnenmesi ile bu hale geldik. Şu an bir sorunumuz var ise, kendimizi bilmemekten, bilememekten kaynaklanır bu sorunumuz.

Taşları yemekten korunmak için önce belki de biraz kendimizi bilmemiz gerekiyordur: “Biz kimiz?” “Müslüman mıyız?” “Peki

Müslüman nedir?” “İslam, bir düşünce sistemi midir?”. Ya da “İslam nedir?”. “Biz, kendilerini ‘Müslüman’ olarak nitelendiren, ‘İslam’ mensubu inananlar,” desek, yeterli olur mu? Müslümanlık, İslam nedir sorusunun cevabını vermeden, içini doldurmadan kavram kullanmamız, içi boş bir şiir kitabından farksızdır. Sadece bir kabuk olarak kalacaktır. İslam, İslamiyet veya Müslümanlık, tek tanrı inancına dayalı en yaygın İbrahimî dinlerden biridir. İslam Peygamber Muhammed aracılığıyla 7. yüzyılda ortaya çıkmış ve yayılmıştır. İslam’a inanan kişilere iman etmiş, inançlı anlamında mü’min veya Allah’a teslimiyet gösteren anlamında Müslüman denir.[1]

Peki bu bilimsel tanım, bizim için yeterli midir? İslam, bazı zümreler tarafından görüldüğü gibi bir tarikat dini midir? İslam, yeni bir düşünce midir? İslam, bir tarikat dini değildir. İslam, birlik dinidir, beraber olmayı gerektirir. İslam tek başına yaşanılmaz. İslam’a yeni bir düşünce dersek, Hz. Adem’den bu yana olan her şeyi reddetmiş olmaz mıyız? Fakat yine İslam’a eski dersek, şu anki dünyaya uyumlu olmayabileceğini ima etmiş olmaz mıyız? Yine de tam olarak nitelendirmemiz gerekirse eğer, İslam, ilk insan kadar eski, şu an kadar bugün ve kıyamet günü kadar yarındır. İslam, evrenle uyumludur, birbirini tamamlar. Hatta İslam, evrenin, düzenin ta kendisidir denilebilir.

Peki, “Ne yapmalıyız taşları yememek için?”

“Taşları kendimizden nasıl uzak tutmalıyız?” “Neyin taş olup neyin olmadığını nasıl anlayabiliriz?” Belki de ilk yapmamız gereken şey, kendimizi sürekli olarak bizi kendilerine düşman görenlerin yanına sıkıştırmaya çalışmamamızdır. Peki bu ne demek? Bir savaşı asıl kaybettiğimiz vakit, düşmanımıza benzediğimiz vakittir. “Müslüman, çağın gözüyle İslam’a bakmaz! İslam’ın gözüyle çağa bakar.” Rasim Özdenören’in deyişi ile. Bir Müslüman gördüğünde ‘terörist’ olarak nitelendiren Batı’nın gözüyle İslam’a bakmak, bizim kendi kardeşlerimize ihanet etmemiz, onları arkalarından bıçaklamamız değil midir? İşte savaşı kaybetmemiz, eğer kaybetseydik, bu yüzdendir. Biz, savaşırken kazanıyorsak bunun sebebi, düşmanımızla aramızda bir fark olması ve bunun farkında olmamızdır. Müslüman, çağını bilen, sorunlardan haberdar olan ama çağa yabancı olan kişidir.

“Taşları Yemek Yasak” fakat, hepimiz bir yerde taşları yemişiz, hatta yemeyene keriz demişiz. Ne etmişsek, kendimiz etmişiz ve yine kendimiz bulmaktayız.

Bir şeyler yutturulmuş bize, yutturulmakta hala ve yutturulmaya devam edilecek. Bize düşman olanlar, bizi bizden iyi tanıyor, bize bizden daha yakın davranıyorlar, biz de saf gibi, yiyoruz, kanıyoruz, inanıyoruz. Taşları yedirtmişler bize, en yakın zamanda kusabilmemiz lazım.

Sözün özü şudur ki: biz, bizi kandırmak için bizden yardım alan başkalarına kendi ellerimizle yardım etmemeliyiz. Biz, kim olduğumuzu bilmek zorundayız, çünkü biz ne olursa olsun, bilgimiz ölçüsünce sorumluyuz ve emredildiği üzere, okumak ve öğrenmek zorundayız. İlk emri yerine layıkıyla getirebilmemiz dileğiyle...

Kaynakça:

İslam’ın bilimsel tanımı [1] :

<http://www.wikizero.biz/index.php?q=aHR0cHM6Ly90ci53aWtpcGVkaWEub-3JnL3dpa2kvxLBzbGft>

EMNİYET KEMERİ

Uyandıysan alarmın ötmeden
ateşle, üşüyerek, birdenbire
Tene değen soğuk bir bıçaktır gece
Hızla delip geçen

Uyanıksın
yine de
sabaha kadar kıvrılırsın
yüzündeki tebessümden çalarak
ranzanı ısıtırsın
umrundasındır sabahın
çünkü güneş
bir leke bırakıyor yüzüne
kimsenin fark etmediği yüzümüze
kimsenin fark etmediği bir leke

Çivisiz bir pergelle dünyaya açıldım
düşünsem tanırdım tanıyı koyan tanığı
kafa yormadım oturdum bir yerleri sahiplendim
kalkmak istedim emanetler bırakarak
bakın buralar benim

Ayırım yapmaksızın
Koşuyorduk kuyruklara
O ara yanımızdan
"Sahipsiz türküler
Sahipsiz oyuncaklar
Sahipsiz aynalar
Sahipsiz gömlekler
Sahipsiz ev içleri
Sahipsiz titrek köpekler
Sahipsiz koltuk takımları
Sahipsiz otomobiller
Sahipsiz filmler
Ve sahipsiz eller"

Yıllardır yeri değişmeyen tozlu mobilya takımları
Bir aşk tanımı değil
Yani yalan ve kabul
Aynalar yalnızlığın altyazısı
Allahın sessiz kulları

Çenebaz
Çenebaz
Çenebaz
Sözü unut, frene bas

Gün böyle aydınlık
Gün böyle karanlık
Unutturamaz bana en büyük cazibesıyla
Şekilden şekile girip anlattıklarını
Gün böyle
Gök böyle
Ve omuzlarım
Omuzlarım omuzlara değmiyor Allahım
Ben nice yük kaldırırdım
Kaslarım oynak ve yarı oynak eklemlerim
Yüklenip bunca ağırlığı
Şimdi ne yapsın

Kimse ölmeyecek beyler
Açılın
Ah kablolu musalla taşı
Verdiği şokla diriltir adamı

Dışarı çıkarım
Ağaçlar kıskanırken kuşattıkları parkları
bir babanın
Kalın dallara kuracağı salıncak kalmamıştır
Çimenlerin çocuk sesleriyle çeliklenen yeşilliği
Ve ikna edici serçe sesleri

KADİM KÜLTÜR
YENİLİKÇİ EĞİTİM

